

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำนาม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง คุณค่าวรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำนาม
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำนาม

การศึกษา “ชนิดและหน้าที่ของคำ” จะช่วยให้เข้าใจโครงสร้างของประโยค ซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจในเรื่องการสื่อความหมาย และทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพตามต้องการ ดังนั้น การศึกษาชนิดและหน้าที่ของคำ จึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนเรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย

หนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓ ชนิดของคำ วลี ประโยคและสัมพันธ์สาร คณะกรรมการจัดทำหนังสืออุเทศภาษาไทยและคณะบรรณาธิการซึ่งได้รับการแต่งตั้ง โดยกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งชนิดของคำออกเป็น ๑๒ ชนิด ได้แก่

- ๑) คำนาม
- ๒) คำสรรพนาม
- ๓) คำกริยา
- ๔) คำช่วยกริยา
- ๕) คำวิเศษณ์
- ๖) คำที่เกี่ยวข้องกับจำนวน
- ๗) คำบอกกำหนด
- ๘) คำบุพบท
- ๙) คำเชื่อม
- ๑๐) คำลงท้าย
- ๑๑) คำอุทาน
- ๑๒) คำปฏิเสธ

๑. ความหมายของคำนาม

คำนาม เป็นคำที่หมายถึงบุคคล สัตว์ วัตถุ สิ่งของ สภาพธรรมชาติ สถานที่ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม คือรวมทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและ

นามธรรม คำนำหน้าที่เป็นส่วนหลักของนามวลี สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (๒๕๕๕: ๑๗-๒๓) ได้แบ่งคำนำหน้าออกเป็น ๔ ชนิดย่อย ได้แก่

๑) **คำนามสามัญ** คือ นามที่ใช้เรียกสิ่งต่าง ๆ โดยทั่วไป ไม่ได้ระบุแน่นอนว่าเป็นสิ่งนี้ มีชื่อเรียกอย่างนี้ เช่น คน บ้าน ช้าง แมว อาหาร ฯลฯ

๒) **คำนามวิสามัญ** คือ คำที่เป็นชื่อซึ่งตั้งขึ้นเฉพาะเรียกคำนามสามัญหนึ่ง ๆ เช่น สมชาย สมร เป็นชื่อเฉพาะคน เจ้าแตรม ย่าเหล ทองแดง เป็นชื่อเฉพาะของสุนัข เป็นต้น

๓) **คำลักษณนาม** คือ คำที่ใช้บอกลักษณะของคำนามหรือคำกริยา อาจปรากฏอยู่หน้าหรือหลังคำนามและอยู่ติดคำนาม เช่น

- ฝูงผึ้งเข้าจู่โจมศัตรูทันที
- ส่งงานให้ใบลี
- แก้วอี ๑๐ ตัว
- บ้านหลังแรก (บอกลักษณะคำนาม)
- ขอกอดที (บอกลักษณะคำกริยา)

๔) **คำอาการนาม** คือ คำนามที่เกิดจากกระบวนการแปลงคำกริยาเป็นคำนาม โดยการเติมหน่วยคำ การ- หรือ ความ- นำหน้าคำกริยา คำอาการนามจะมีความหมายเป็นนามธรรมเสมอ เช่น การกิน การนอน ความดี ความรัก ฯลฯ

๒. หน้าทีของคำนาม

๑) ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค เช่น

- ประกอบชอบอ่านหนังสือ
- ตำรวจจับผู้ร้าย

๒) ทำหน้าที่เป็นกรรมหรือผู้ถูกกระทำ เช่น

- วารีนอ่านจดหมาย
- พ่อตีสุนัข

๓) ทำหน้าที่ขยายนาม เพื่อให้คำนามที่ถูกขยายชัดเจนขึ้น เช่น

- สมศรีเป็นข้าราชการครู
- นายสมศักดิ์ทนายความฟ้องนายปัญญาพ่อค้า

- ๔) ทำหน้าที่เป็นส่วนสมบูรณ์หรือส่วนเติมเต็ม เช่น
- ศรรามเป็น**ทหาร**
 - เขาเป็น**ตำรวจ**แต่น้องสาวเป็น**พยาบาล**
- ๕) ใช้ตามหลังคำบุพบทหรือขยายกริยาให้ชัดเจนขึ้น เช่น
- คุณแม่ของ**เด็กหญิงสายฝน**เป็น**ครู**
 - นักเรียนไป**โรงเรียน**
- ๖) ใช้บอกเวลาโดยขยายคำกริยาหรือคำนามอื่น เช่น
- คุณพ่อจะไปเชียงใหม่**วันเสาร์**
 - เขาชอบมาตอน**กลางวัน**
- ๗) ใช้เป็นคำเรียกขานได้ เช่น
- **น้ำฝน**ช่วยหยิบปากกาให้**ครูทีช**
 - **ตำรวจ**ช่วยฉันด้วย

